

Los Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 30 de Maig de 1897

Núm. 3.279

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.

Provincias trimestre.

Exterior y Ultramar.

Anuells, à preus convencionals.

P. 5. 3.50

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquina, carrer Juqueria, 6.
No's retornen los originals encara que no's publiquin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrucció completa de tots los Insectes paràssits ó vegetals que perturban lo bon desenrotilllo de las Viñas y Arrels fruyters.

SULFURAL.--Patent Joan Jarrijou.

Destrucció radical del Oldium, Black-Rot, Antraenosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demàniense los Prospectos que s'enven gratis, á

◆ VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS ◆

DIRECCIÓN GENERAL

Ponent 61

BARCELONA VALENCIA
CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la província de Tarragona: DON PERE FABREGAS.--Tarragona.

• SE • RETRATA •
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.
OPERATOTS
LOS DIUMENGESES.

TORRES
Passeig de Mata, 12,
REUS
dias de despaig tots los festius

SECCIÓN DOCTRINAL

Lo Municipi cristian

Si'l municipi cristian, com institució, es lo més perfecte de la societat humana en l'ordre, polítich y administratiu, com reunio de familias y llars de relacions socials, es lo més acabat que pot imaginar l'home pera viure ab los majors consols possibles dins de las miserias inherents a la existència terrenal.

Pera formarse una idea de la manera verdaderament patriarcal ab que's vivia en eixas petites municipalitats, nütrides del esperit evangélich que renoya la terra, poden examinarse encare las costums d'una gran part de las Provincias Bascongadas.

Allí, ahont é pesar de las vicissituds dels temps, la iglesia, la Casa Consistorial y las escoles son los tres monuments tradicionals de la comarca; allí ahont lo capellá conserva encara tot lo prestigi de sa autoritat divina y l'alcalde la forsa de la autoritat humana; les relacions dels veïns, ja dels que habiten en lo poble, que forma com la capital del cencell, ja dels que habiten en los pintorescos caserius que semblan sembrats en las laderas de las muntanyas, en las platjas dels rius y en lo fondo dels boschs, son tals com la fraternitat humana las estableix.

L'amor el poble, expressió local del amor à la patria es lo primer sentiment que fereix la atenció del

observador. No solzament s'estima á la Iglesia, ab sus alegrías y sus esperances, y al cementiri ab sos recorts y á la Casa consistorial ab la severa gravetat de sa pública representació, sino l'abrupte risc abont pastore que brolla baix la copuda figura, lo sender que conduceix á la pomera, los avellaners que se cimbrejan á la vora del cauce, los cirerers que prestan sombra al camí, les hayas y 'ls robles que com formidable exèrcit da gegants descendenteixen desde lo més alt de la muntanya fins lo més profón de la vall.

Es lo verdader amor de la patria que ho omplena tot y que tot ho revesteix ab aquest colorit particular que doném á las coses entre les quals neixem y á las quals hem consagrat una bona part dels afectes de nostre cor. Per aquest s'arriba á veure que l'honorat pagès, convertit en lleial ciutadà, gracias á la organisió municipal, es ademés, un noble y fidelíssim patriota, disposat á qualsevol hora á derramar la sanch de sus venas per aquella modesta agrupació de casas que formen un poble, per aquells camps que cultiva, per aquelles ayguas cristallines que 'ls fan fecòns, per aquella iglesia en que fou batejat, per aquell cementiri en que hi reposen las cendres venerades de sus pares.

Lo veireu potser algun dia, seduhit per imaginacions ó promeses d'una prosperitat, casi sempre ilusoria, abandonar tots aquests objectes de son carinyo; y atravessant las movibles y turbulentas planurias del Oceà, buscar en la explotadíssima terra d'América la fortuna que altres trobaren per lo camí de las privacions inverossímils, de las angustias inexplicables y de la perseverança casi sobrehumana. Pero no creyeu que per això oblidí l'ignorat recó ahont vegé la llum primera. Si mora trist y desenganyat, sa última llàgrima y son postrer sospir serán pera aquella terra, sanctificada ab los més purs recorts de sa cristiana vida.

Si la fortuna li somriu, s'atanyará per reunir un capital d'alguna consideració, y desseguida, ple de pit d'esperança y son esperit d'idees nobles y patriòtiques, tornarà al seu estimat recó com ingrat que vol subsanar sos passats extravios prodigant á sos pares les mostres del més profón respecte y del amor més entrañable.

Carta de Madrid

22 de Maig de 1897.

Senyor Director:

Molt senyor meu: Los ànims estan molt sublevats

y Sant Isidro ha deixat rastre, no sols á la pradera, sino en lo Senat y en la Audiencia.

Los dos successos ocorreguts aquells dies han donat molt que parlar; uns parlen perquè poden y altres per que volen arrimar l'ascua á sa sardina. Verdaderament que pot dirse ab l'adagi: «Bien vengas mal, si vienes solo»; perque las calamitats son com las cireras: difficilment se'n estira una sens que aquesta enganxi ab altra.

Oposi ó no son velo'l senyor President, crech un fet que 'ls Estats Units reconeixen la beligerancia; y aquest fet, donat lo tirant de la situació, més lo jutjo profitós que perjudicial pera Espanya. Cuan menos, nos deix moviment, que nostra situació era violentíssima: avuy podrém intervenir en nostres propis assumptos y vigilar las costas quant volguém, y això, repeteixo, més nos favoreix que no's perjudica.

Ho he dit moltes vegades: las cosas, quan son dolentes, son dolentes precisament perque no tenen bon arreglo; si 'l tinguessin, deixarian de serho.

Aquesta cuestió ha sigut sempre dolenta; pero dins de lo pitjor ocupém avuy posició més desahogada que avans, havent de guardar lleys inviolables de diplomacia y fins principis inspirats en lo Dret internacional.

Me fa observar l'escàndol del Senat, que realment lo termòmetre té la culpa de molts d'aquestas coses. Cau en mas mans un «Imparcial» del any passat, precisament d'aquests dies, y llegeixo:

«TREURE 'L CRISTO

En lo Congrés dels diputats se reprendrà fa dies nito de la Vega». No fou jutje aquell famós D. Pere Ruiz de Alarcón, que tenia

cerçenado el braço,

mas enterò el corazón,

ni anà á jurar devant la imatge del Crucifíx lo perjurio capitá de Flandes que havia promés casarse ab la més tart—repudiada donzella.

Personas més modestas s'encarregaren dels mitjans papers: lo primer, lo president de la comisió d'Actas, y del segon, s'encarregá á mitjas lo baró de Satrustegui. Se discutí l'acta de Sant Sebastián, y'l Sr. baró, diputat electe, jurava y perjurava que la elecció havia sigut legal, y quel pera res influiren en ella 'ls abusos de ràbrika en las modernas eleccions: v. gr. túniques, compra de vots, etc., etc.

En això lo candidat derrotat, lo distingit arquitecte Sr. Pavia, s'aixeca de son assiento, y ab solemne veu digué:

—Senyors: ja que 'l baró de Satrustegui assegura que ha sigut legal, y ningú pot dubtar dels sentiments catòlics del diputat electe per Sant Sebastián, proposo que immediatament tregui un Crucifíx, y prego al Sr. Satrustegui que devant d'ell juri que en sa elecció no s'ha comprat un sol vot.

Se produí en lo saló vui moviment d'espant y de curiositat, y algun dels senyors diputats presents, més ilustrat que 'ls demés, estigué á punt de recitar la poesia de Zorrilla. No diuen las cròniques si la llegenda del «Cristo del Congreso» tingué l'mateix final que la que inspirà al inmortal poeta.

Aquest alborot cult—valgu la frase—fou dels primers que la moda tragué á nostres centres. Los d'avny produïts fins en llochs tan antitèctics a questa classe d'espectacles com la Audiencia, nos diuen què la moda segueix sa ruta y què prompte tindràs 'l ritmo en la Chambre, ó un Panamá que 'ns despréstigihi.

Lo termòmetre té la culpa de grans mals: reparin vostés que 'ls grans motins d'aquests últims anys han sigut quan lo creixement de la sanch: 'es clar, ara s'han d'aprofitar los moments, y convenir en que 'l termòmetre té la culpa! Sigüem com aquell mari, fill adoptiu d'eixa escola fatalista—anava a dir fatal,—que pera castigar á sa muller, de qui li compressin molt coses, comensà diuent:

«...Digam quina feixa fou, quina temperatura te-

nisa, quinas aromatisaban tu boudoir, y la direcció dels raigs solars... los aliments que prengueres vuit dies avans... digamho sense titubejar! i vull saber si eras honrada ó culpable!!

Molts impresionistas impresionables han parlat, y fins cridat, de crisi, que jo no veig per ara.

Sempre recordo un francés, amich meu, que assegurava que a Espanya la política era més sensacional que la ruleta.

—Home, no, li vaig dir un dia; precisament a Espanya hi ha molts desilusionats en la política y la gent va convencentse que l' que 'ns nivellará y 'ns salvaré, es lo preu del blat crèguim: los espanyols, avans que discursos, volen pasteras.

—Precisament per això, la política espanyola es més sensacional que la ruleta; la meitat dels espanyols son cessants y l' altra meitat empleats; quant uns menjan, altres dejunen, y crèguim, amich meu, que 'ls que dejunen se preocuparán de menjar las fogassas calentes pagadas per l' Estat, pero no's preocupan del blat que ha de formarlas.

—Me deya això á rahó del trencamen, del tractat comercial entre Espanya y França, y no deixava de tenir rahó; si Espanya tingués menos sastres y mes Henri Garnier, Père Domezq y Matias Lopez, la política seria més sentada y nosaltres estariam més en peu. Y no canso á vostés més.

De vosté atent S. S.

Garcí-Fernandez.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 29 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT.

HORAS d'obser- vació	BARÒMETRE aneròide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER- PAR- TICULAR
9 m.	758	67	0.0	5.2	Ras	
3 t.	758	66	0.0	5.2	Ras	

HORAS d'obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Maxima	Minim.	Term. tipus		
9 m.	42	43	48	S. S.	0.3
3 t.	Sol. 42	Sombra 29	43	S. S.	Cumul 1.3

nomorada per buscar un medi que calmés l' èlitiva situació en que 's troba la classe obrera d' aquesta ciutat, per falta de treball, s' ha conseguit que la empresa de la important societat anònima «Manicomio Reusense», emprenguï dintre breus dies los treballs necessaris per la construcció del edifici que té en projecte, en las inmediacions del Passeig de la Mina.

També, segons notícies, ha acordat dita Comissió obrir una suscripció per a empêndre, ab lo producte d' ella, algún treball d' interès per la localitat.

En lo teatre de la societat «Juventud Reuseuse», aquesta nit s' hi posarà en escena la comèdia «Las Carreras de Montroig» del inmortal Frederich Solerpi.

Després de la funció hi haurà ball en obsequi al bell sexe.

A les quatre d' aquesta tarda deu inaugurar-se en lo camí de Salou y en l' hort denominat «La Verbena», una sèrie de balls que tindrán efecte tots los diumenges de la actual temporada d' istiu.

En la nit d' avuy tindrà lloc en lo Gran Café d' Espanya, de 9 a 11, un concert pel quinteto d' aquesta ciutat, baix lo següent programa:

Dame de Pique (ouverture), Suppè.—Esther (mazurka de concierto), Vergés.—Fantasia de aires nacionales, del mateix.—Los diamantes de la corona (fantasia), Barbieri.—Printemps, (Walses), Maudentifel.

En lo teatre de la societat «El Alba» se posarà en escena en la nit d' avuy lo preciós drama de D. Francisco Camprodón, titulat «Flor de un dia», finalant la festa ab l' acostumat ball reunió.

Avuy a las 4 de la tarde hi haurà tiro de colom y de gallina en lo punt conegut per «Riera de la Beurada», avientse infinitat de coloms missatjers.

També n' hi haurà en las veïnades platges de Salou.

Avuy de dos cuarts de sis a dos cuarts de vuit de la tarda, la Banda Municipal donarà l' primer concert de la temporada d' istiu en lo Passeig de Mata per compte dels seus socis protectors, executant varis pessars de son repertori.

A Castelló s' han designat ja las composicions musicales que han d' execatar las bandas que concorren

al certamen musical de las próximas festas de Juliol.

Las bandas de la primera secció, perteneixents al primer concurs, interpretarán la «Gran marcha de las Antorchas» (Meyerbeer), y la segona, del segon concurs, la overture «Cavalleria ligera», de Suppè.

S' otorgarà un premi especial a la música de la primera secció que mes se distingeixi en la execució d' una pessa, pera lo qual se concediran quatre horas d' ensaig.

Segons los informes oficiosos del Consell de ministres deliberá sobre la sort reservada als presos de Barcelona, suposats anarquistas.

Sembla que finalment hi ha quelcom resolt en definitiva sobre això; pero tant confús y singular com tot quant ha vingut fentse ab aqueixos presos a quins no s' ha pogut condemnar, ó processar.

Lo ministre d' Estat donà compte a sos colegas de que l' Gobern francés admiteixi a «alguns» dels anarquistas «condempnats a la deportació».

També una agència—sempre segons los informes oficiosos—s' encarregaria de transportar a aqueixos presos al Brasil.

Lo Gobern s' ha posat d' acord ab lo governador civil de Barcelona pera lo referent al embarch; y al ministre d' Estat ha notificat per telégrafo a nostre embajador a París que assent al Gobern que França reculleixi a «alguns» deportats.

Com resultat positiu de tots aqueixos preliminars, se donarà als suposats anarquistas presos en la presó de Barcelona y en lo castell de Montjuich, un plazo de quinze dies, pera que decideixin si volen anar a França ó al Brasil.

Los que no acceptin cap d' aqueixos dos destins se-ràn transportats a Rio de Oro.

Als set mesos de portar dol per son fill que creya mort a Cuba á consecuència d' una notícia inexacta, una pobre dona de Málaga, rebé ans d' ahir la grata nova de que son fill, soldat de Borbòn, viu, y convalecient de gravíssima enfermetat arribarà a Málaga molt prompte.

S' ha disposat que 'ls recibos inferiors a 25 pessetas se troben exents del impost de timbre, no necessitant ser reintegrals ab arreglo a la cuantia dels autos judicials en que s' presentin, pera que tinguin valor y eficacia en tots los pessatges.

L' orfeó corunyés «El Eco» se proposa concorrer al Certamen de masses corals que ha de celebrarse a Marsella en lo mes de Juliol pròxim.

Lo premi consisteix en 10.000 franchs.

Lo Tribunal d' oposició a la càtedra de Física y Química del Institut d' aquesta ciutat ha proposat a D. Anton Valero y García.

La proposició aprobada ans d' ahir per lo Congrés, relativa á la condonació de las fallas comedes per los periódichs de provincias en lo pago del timbre per los anuncis, diu així:

«Los dientats que suscriuen tenen la honra de proposar al Congrés se serveixi declarar que veurían ab gust que lo Gobern, interí no s' adoptin sobre ell disposicions legislativas, condemnés las multas impuestas á la premsa de provincias per infraccions de la llei del timbre, acordant á la vegada lo sobressemmient dels expedients incoats fins glo dia á ditas publicacions».

Firman aquesta proposició los senyors don Rafael Viesca, Flores, Cañabate y altres.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas espècies, puja la cantitat de pessetas 1073.99.

SECCIO OFICIAL

EDICTE

Don Cassimir de Dalmau y Capestany, Alcalde accidental d' aquesta ciutat.

Faig sapiguer: Que conforme s' haurà anunciat, en lo dia d' avuy ha tingut lloc en las Casas Consistorials, la subasta per l' arrendament dels drets de Consums per l' any econòmic de 1897-98.

Y no haventse presentat en las dos horas que s' han senyalat al efecte, cap proposició, s' anuncia una segona subasta com primera, que tindrà lloc en aquestas Casas Consistorials lo dia 7 del pròxim Juny, de deu a dotze del matí.

En dita subasta s' admetterán las proposicions que

cubreixen las dos terceras parts del tipo total que s' fixà pera l' primer remat.

Al tocar la hora de les dotze se declararà adjudicat lo remat al que resultés millor postor entre 'ls que han presentat proposicions que cubreixen ditas dos tercera parts.

Lo plech de condicions que obra en l' expedient se trobarà desde aquesta feixa de manifest en la Secretaria d' aquest Ajuntament.

Los licitadors que desitjin prendre part en la subasta deurán presentar sus proposicions en plech tancat y extenses en paper de la classe 12.º ó sia de a pesseta en forma adoptada al model de proposició continuat al peu d' equest edicte.

Reus de 28 Maig de 1897.—L' Alcalde accidental, Cassimir de Dalmau.

Model de proposició

D. N. N., enterat del pressupost y plech de condicions que han de regir en la subasta pera l' arrendament dels drets de Consums de la ciutat de Reus durant l' any econòmic de 1897-98, ofereix per lo mencionat servèt la cantitat de pessetas. . . . (en lletrès) havent fet lo dipòsit del 5 per 100 de la cantitat total pressupostada pera respondre del exacte cumpliment de son compromís y declarant conformar-se ab totes las condicions estipulades en lo citat plech.

(Fetxa y firma del proponent.)

Registre civil

del dia 28 de Maig de 1897

Naciments

Francisca Figueras Aguadé, de Pau y Francisca.—Maria Pallicé Balsells, de Joseph y Antonia.—Maria Jansá Llobera, de Franciscó y Maria.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Antonia Roig Catalá, 47 anys, Arrabal de Santa Anna, 60.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous	2	288.800	57.76
Badellas	1	122.400	24.48
Bens	45	744	148.80
Cabrits	2	10.200	2.04
Tacines	9	556.500	122.43

355.51

Despullas de bestiar de llana y pel

19.

Total adeudo 374.51

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Ferran.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purísima Sanch

Continúa l' Mes de Maria que 's diu tots los dies a dos quarts de set durant la santa missa.

Administració del Santuari de Nuestra Senyora

de Misericordia

Se participa als deus de la Verge y al públich en general que s' han posat á la venda las novas estampas litogràfiques il·luminades de Nuestra Senyora de Misericordia y son camari, en lo mateix Santuari y en las tendes de la Viuda Puig y Viuda Sanromà. Solas se venen al preu de 2.50 pessetas y ab cristall y marxí daurat á 10.50 y 12.50 segons los tamans.

Parroquia de S. Joan Batista (Providència)

Continúan durant la Missa de las vuit los exercis del mes de Maria.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a les 8 del matí tindrà lloc la Comunió general en obsequi de la Verge inmaculada ab plàctica y Missa a càrrec del Rmt. Pare Joseph Vidallet de la Companyia de Jesús y á las 6 de la tarde se començarà la funció del últim dia del Mes de Maria predicator, com en lo dia d' avuy, l' expressent orador sagrat, acabant ab lo Besamans de la Verge.

de 258 ts., ab bocys buyts, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De San Feliu en 5 dies, pol. gol. «Cristina», de 95 ts., ab tránsit, consignat á D. Joseph M. Ricomà.

De Liverpool en 25 dies, vapor «Tordera» de 1.311 ts., ab sosa càustica, consignat á D. Modest Fénech.

De Cullera en un dia l. «Céfiro», de 5 ts., ab cregament de tomates, consignat á D. Joseph Maria Ricomà.

Despatxadas

Pera Barcelona v. «Cervantes», ab carga general. Pera Port Mendres pol. gol. «Jeune Lucienne», ab bocys de vi de Violet freres.

Pera Génova v. «Játiva», ab carga general.

Pera Marsella u. «Cabo San Vicente», ab carga general.

Pera Barcelona pol. gol. «Joven Juanito», ab tránsit.

Pera Denia pol. gol. «Cristina», ab tránsit.

Pera Liverpool v. «Tordera», ab carga general.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64'82	Frances	16'75
Exterior	79'96	Colonial	
Amortisable	78'	Cubas 1886	96'50
Aduanas	95'75	Cubas 1890	79'87
Norts	23'20	Obs. 6 0 Fransa	94'75
Exterior París	62'25	Obs. 3 0 »	51'87
París	29'60	Londres	32'53

BOLSI DE REUS

Cotisacions realitzades en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'76	Frances	16'80
Exterior	80'03	Cubas vellas	96'32
Colonial	85'15	Cubas novas	78'56
Norts	93'25	Aduanas	
Obligacions Almansa	83'	Obligs. 3 0 Fransas	51'87

PARÍS

Exterior	62'34	Norts	
GIROS			
Paris	29'60	Londres	32'53

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. Illes, D. Joan Llaurod Prats y D. Joan Vallduví.

Londres	90	dif.	00'00	diner	8 dñv.	00'00
Paris	8	dñv.	00'00	Marsella	00'00	
VALORS LOCALS				DINER PAPER.		OPER.

ACCIONS

Gas Reusense	010	010	010
Industrial Harinera		850	0
Banch de Reus	600	600	0
Manufactura de Algodon	500		
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	100		
	415		

SE CIO LITERARIA

L' Arcís Panyella

No demaneu ahont va neixer, ni el dia que va neixer. Com la majoria d' homes que venen á n' el mon ab las facultats feridas, y á mes emvolcalladas en quatre draps de miserias, es impossible saber d' ahon veuen, y quin dia vingueren y qui foren els seus pares.

Tot lo mes, trobareu á n' el registre, que van baixar una criatura, que va desapareixer p' el portal de l' iglesia, quasi s'use padrius, sense acompañament, sense calor ni alegria, y que un cop fora, es va perder de la memoria y dels homes.

Els pares, varen trobar-se una planta á n' els seus brassos, qu' havia rescut malalta, una planta sense flor, sense viure, sense aquella hermosíssima alegria, ab qu' els infans obren els ulls á la vida, y estiren los brassets per abraçarla, sense aquell afany misterios de coneixer la clara llum que veuen, d' endivinar el que no saben, d' apendre aquell mon que senten. Aquesta planta, malalta, creix com las altres, pero creix seca, aixuta y descolorida, un dia els pares desapareixen, y del test, en qu' es criaba, cau al carrer, y allí la trouen els homes.

Desde aquella hora, ningú sap com creix y s' arrela. Trevalla, pidola, viu d' engruns y encare qu' el cos s' aixample, el cap queda ensopit, faltat d' una intel·ligencia. Desde aquella hora, la criatura sobresa, l' infís fruit, sense sahor ni alegria, va fent'se home, y va tornar-se criatura. Desde aquella hora, un sér que ningú coneix, va fent'se amich de tot'hom, á forsa de presentar-se á la mirada del próxim, y desde aquella hora, el poble es troba ab la planta, qu' ha crescut, y s' ha fet abre, passant á ser una silueta del poble, com lo

platano de la plassa, el campanar de la vila ó el chiper del cementiri.

Ningú sap d' ahont vingué en Narcís Panyella, però tot'hom el coneixia, ningú sap quaus anys podia tenir, pero tots el sabien de cor. Era com un tres del poble, una veu del mateix poble, una figura, que morte, estroba á faltar á n' el fondo del paisatge conegut; un trosset de la vida de la vila, que com la veu de campana amiga, no ens adonem quant toca, però l' anyorem el dia qu' está callada.

Aquell riure del Arcís, aquell riure de máquina que s' ha engagat y ressoa desbocada, aquell riure que no baixaba del coll, sotreguejant el seu pit, espès com verdissa aberta, sembla qu' encare ressoni p' els blancs carrers de la vila; aquella fosca figura, ridícula y llasimosa, alegra y trista, à la vegada, desvegada y ensopida, sembla que té de pesar á cada retorn del poble, ó que l' habem de trobar sota l' ombra d' uns persones emblanquinats, arrupit com una bola á sota de las desferras, que cobreixen sa ossament; aquell cant après per l' instant de l' esma, com cant d' ausellot espany y entonat ab la mà enlaire, sembla que l' hem de sentir á cada pás que doném, y es que la pobre figura, era un ombró coneguda, consolant'nos al comparar-sa miseria, una alegria inconscient, encomanant el seu riure, un cós passant per la terra, sensa ocupar'hi cap lloc, y sense deixar'hi sombra.

¡Benaventurats els que ploren, pero, benaventurats també els que riuen sense saber perque ribuen! Si l' Arcís per un voler ignorant, tot á l' una, bagüés recobrat la rahó, al veurer la seva vida, suria mort de tristesa, pensant qu' havia sigut sens saberho, la seva gran desventura. Desde infant, apesar de sa inocència, de faltarli la llum de l' enteniment, las vibrants delicadesas de las fibras nerviosas, y l' misteriós rellotge que marca l' ús de la rahó, apesar de faltarli, lo que n' diuhen «drets de l' home», tingüé de cumplir devers, d' aquells que ningú s' escapa. Tingüé de lluytar ab la vida dels instints, demanantli pel seu cos l' afany y la set de viure, tingüé d' aixugarse l' front, buyt d' ideas, pero mullat per la suor del treball, tingüé de sapir ab la llástima, lo que no pogué lograr, ab sa curta intel·ligencia, tingüé en fi, d' alimentar-se aquell cos, que arrastraba per la terra, com una nau á las foses, caminant sense bruixula ni estrelles, per sobre un mar sense platjas.

Per sort d' ell, los sorts instints que l' guian, foren bons. La maldat, no havia pogut entrar á n' aquelles portas tancadas y l' bé s' havia arrelat á n' aquelles pobres despullas, com la flor en las parets de las rainas. Les tempestats de la vida no habían malmés son cor, y l' portá net y puríssim com lo dia que va neixer; lo mal s' havia aturat, defensat per la ignorància, y sota aquell cos pobíssim y niá una ànima verge. ¡Q' é vegadas valdría més, se sort de la intel·ligencia, que sentir la trista música de las passions venenosas, filtrantse á ne l' cor de l' home!

L' únic esperitualisme, que sentia el pobre Arcís, lo boble; la miserable silpeta, lo sentia á n' els seus somnis. Allí dormint á la palla, las teleranyas del sostre, li semblavan cortinas de sederías. La fosqüetat d' una estable, un palau de fantàstica riquesa, las ratas que corrian sobre seu, ànimes blancas, acariciant lo seu són, despertant en las celulas dormidas, llumets ab poca claror, que volaven vaperosos tot pesigollant li l' ànima.

¡Pobre Arcís! No pogué somiar de dia, no pogué encendre mai lo foix sagrat de la idea, demanda al vapor del vi, que fes morir en son cervell, l' ensopliment de las fibras. Ví demanava, ví á tot hora, vi que fes corre amant en la màquina d' aquell riure que no baixava del coll, d' aquell riure sense vida, d' aquell riure d' un home que s' ofegava, d' aquell riure de frontis rovelladas, sense consol ni alegria.

Sostenintse per costüm, se l' veia vagar perdut com un naufrech, naufragat en terra seca, se l' veia monolegar anant, d' esma; se'l veia vell y perdut, buscant la darrera estada, fins que uu dia, va arropirse so'l sol, y aquella planta sense flor, morí com una fula assecada.

¡Potser va viure felic! ¡Potser inspirá mes condol, del que sentia ell mateix! ¡Potser no sentí la mort, aquell sér que no sentia la vida!

Així com l' home de Grecia, entreveya un cel de nubols, ab tots los Deus del Olimpo coronant als mortals; així com l' Arshia, veié l' cel de las Huris, lo cel que ell diu que entreveya, era taberna immensa, ab tots los pampols, donavan sobre á ne 'ls homes de cor, sols somiant deixá de riure y sols lo plor de la mort, haurá rafet aquella ànima.

SANTIAGO RUSIÑOL.

Bibliografia

Colecció Selecta Catalana

S' ha publicat lo primer volum d'aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N' Emili Vilanova.

L' exemplar consta de 116 planas y s' vent al preu de dos rals en la administració d' aquest periòdic.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego en Salvador Gulpe, «Patria y Región», se troba de venda en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas l' exemplar.

TELEGRAMAS

Madrid 29.

Lo Gobern dels Estats Units segons sembla se troba disposat á impedir la sortida de novas expedicions filibusteras á Cuba.

Pera evitarla ha enviat á las costas de la Florida lo canoner «Wilmington».

—S' ha fet una nova distribució de mandos á Cuba, encarregantse lo general Obregón de las tropas que mana lo general Holguín.

Lo general García Aldave ha pres la direcció de la brigada de Bayamo y l' general Gascó lo de la trotxa de Júcaro.

—A Pinar del Río han ocorregut dos ó tres topams insignificants, en los que nostres tropas han tingut dos morts y 4 contusos, y l' enemic 16 morts y 25 ferits.

S' han presentat á indult 18 rebeldes armats.

—Un despaig de la Habana comunica que l' general en quefe ha disposat que á cuants rebeldes se presentin ab armas se 'ls hi donguin deu raccions.

—Decididament las bofetades están de moda.

Segons telegrafian de Málaga ahir nit en le café anglés aribaren á las mans, propinantse sèries bofetadas y trompadas l' exsenador senyor Blanjón y l' procurador don Joan Herrero.

—Segona un despaig oficial de Manila, en las operacions verificadas durant la setmana en le centre de Luzón nostres columnas causaren al enemic 249 morts, entre 'ls que hi figura l' cabecilla Felogueras.

Nostrs forses tingueren tres morts y tres oficials y 18 soldats ferits.

París 29.

Segons despaigs de Constantinopla la Puerta ha enviat als embaixadors de las sis grans potencias una nota en contestació al «memorandum» que les potencies li dirigiren sobre la solució del conflicte helèich.

La nota turca sembla que está redactada en termes conciliadors.

No obstant, los militars y 'ls fanàtics mussulmans estan encare envalentonats per los recents triomfs, y parlan correctament de la anexió definitiva de Tesalia, ja que l' sultà dona per perduda la isla de Creta.

Van arribant encare tropas del Assia Menor y s' envian nous reforços del exèrcit de Edjem bajá.

La província de Tessalia està ja casi del tot administrada per funcionaris civils turcs.

—Un telegramma de Roma diu que durant la nit passada se sentí un lleuger tremolor de terra en la ciutat.

Després s' ha tingut notícia de que l' terremoto fou notat á Palascia, Biri y altres punts meridionals.

L' UNION

COMPANYIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS

FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de les Campanyas franceses de seguros contra incendis per la importància de sa cartera, assegura, ademés del perill d' incendi, los danys que poden ocasionar la cayuda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social.	10.000.000 Frs.
Reservas	9.635.000 »
Primas a rebre.	75.183.878 »
Total.	94.818.878 »

TELEGRAFOS

Capitals assegurats.

Sinistres pagats.

15.559.869.308 Frs.

202.000.000 »

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Colòn y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. Gés.

Subdirectors en Reus: Srs. Bages Margenat Germans, carrer de la Mar, 38.

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Jung de 1897

LINEA DIRECTA PERA L'RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Jung directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnific y ràpid vapor francés

ESPAÑE

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Jung lo vapor «Italie»

lo dia 26 de Juny lo vapor «Buenos-Aires»

Consignataris à Barcelena, RIOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelena,

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposicions Universals e Internacionals

AVIGNON, 1890.-LYON, 1894.-BORDEAUX 1895

Destrucció radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracnosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, á fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachs.

Representants: Senyor Joan Vilella y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bon) 12.—REUS.

TOS

CATARROS

TOS

CONSTIPATS

TOS

TOS

FORMICAS

Y SUSCITACIONES

EN TOSAS

Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit en Reus, farmacia SERRA, LET (Barcelona), Madrid: SR. SANJAUME.—Horno de la Mata, 16, Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

Respiracions de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, p' nos, que es la de la capsula de 24 presas cuatre rals. Diposit de productes químichs.

PURIFIQUE Vd

EL AIRE
quemando PAPEL DE ARMENIA

El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y personas que les cuidan, los médicos recomiendan purificar el aire quemando PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias, Droguerías y Perfumerías POR MAYOR: CERRIAN Y C. — BARCELONA

PARIS

BRUXELLES

BERLÍN

VIENNA

ESTAMBUL

CONstança

ISTAMBUL

ALEXANDRIA

CAIRO

ALEXANDRIA

ALEXANDRIA